

Asia: HE 7/2016 vp tuomioistuinlaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

Eduskunnan lakivaliokunnalle

1) Tuomarinvakuutuksen kaava on kunnossa. Tuomioistuinlain tullessa voimaan poistuisi tuomarin vala kuten 1.1.2016 yleisistä ja hallintotuomioistuimista poistuivat todistajan ja asiantuntijan valat.

Yhdistyksemme on vaatinut ja pitänyt lausunnoillaan huolen, että niin todistajan ja asiantuntijan vakuutuksien kaavoissa kuin tuomioistuinlakiin sisältyvässä tuomarin vakuutuksen kaavassa lukee sekä asiallisesti että kieliopillisesti oikein ”kunniani ja omantuntoni kautta” eikä ”kunnian ja omantuntoni kautta”. Onhan oltava kyse vakuutuksen antajan itsensä kunniasta, ja se on ilmoitettava omistusliitteellä.

2) Virkavalasta on luovuttava. *Valiokunnan olisi liitettävä mietintöönsä lausumaehdotus, että eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy johdonmukaisuuden vuoksi toimiin virkavalasta luopumiseksi yksinomaisen virkavakuutuksen hyväksi.* Virkavalasta ja virkavakuutuksesta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 70 §:ssä, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset virkavalasta ja virkavakuutuksesta, ja asetuksessa virkavalasta ja virkavakuutuksesta sekä tuomarinvalasta ja tuomarinvakuutuksesta (1183/1987). Virkavakuutuksen kaava on asetuksessa valmiiksi kunnossa, omistusliitteinen.

Niiden samojen näkökohtien lisäksi, jotka on esitetty todistajan, asiantuntijan ja tuomarin valoista luopumisen puolesta, myös seuraavat esteettiset ja käytännön näkökohdat puoltavat sitä, että virkavalastakin olisi luovuttava.

Nimittäin mainitun asetuksen 3 §:n mukaan valtioneuvoston jäsenen on vannonettava virkavala ja tuomarinvala tai annettava virkavakuutus ja tuomarinvakuutus ennen tehtävään ryhtymistään. Pykälän toisaalta valat toisiinsa sekä toisaalta vakuutukset toisiinsa liittävästä sanamuodosta voisi tiukasti tulkiten päätellä, että tuomarinvalan poistuttua valtioneuvoston jäsen, joka ei ole aiemmin vannonut tuomarinvalaa, ei voisi vannonaa myöskään virkavalaa ennen tehtävään ryhtymistään.

Sen sijaan saman asetuksen eri pykälien mukaan keskusviraston pääjohtaja vannoo virkavalan tai antaa virkavakuutuksen sekä vannoo tuomarinvalan tai antaa tuomarinvakuutuksen valtioneuvoston yleisistunnossa ryhtyessään hoitamaan virkaansa. Tällöin tuomarinvalan poistuttua keskusviraston pääjohtaja saattaisi siis valtioneuvoston yleisistunnossa vannonaa virkavalan vaikka antaisi vailla vaihtoehtoa tuomarinvakuutuksen. Se näyttäisi vähintäänkin epäjohdonmukaiselta, erityisesti uusiin ministereihin verrattuna.

Hallituksen on tarkoitus antaa viikolla 21 (23.5.–) valtiovarainministeriön alaan kuuluva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi virkamieslain muuttamisesta (kyseessä ilmeisesti hanke VM 116:00/2014: Valtion henkilöstövoimavarojen joustavan käytön kehittäminen; VVL:n 20 §). Eduskunnan lausuma ehdisi ehkä ajoissa vaikuttaa sen, että ministeriö sisällyttäisi samaan esitykseen tarvittavan VVL:n 70 §:n muuttamisen.

Dosentti Jouni Luukkainen

puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry (www.ateistit.fi)

Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI; jouni.luukkainen@helsinki.fi